

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:

Beliczey-utca 11 szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

BÉRMENTELEN LEVELEK EL NEM FOGADATNAK.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 8 kor. — Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor. — Egyes szám . 16 fill.

Kiadóhivatal:

Beliczey-utca 11. szám (saját ház,) hová az előfizetési pénzek intézendők.

Hirdetéseket jutányos áron elfogad.

Kiadó s laptulajdonos **SÁMUEL ADOLF**

4303/1904 .ikt.

Szarvas község előljáróságától.

Hirdetmény.

Alólírott községi előljáróság közhírré teszi, hogy a községi képviselő testület által 41 kgy. 815/1904 ikt. szám alatt alkotott gyámpénztári kezelési szabályrendeletet a Magyar királyi belügyminister ur 33.686/V-a 1904. szám alatt jóváhagyta, ennél fogva a gyámpénztári kölcsönök 1904 évi július hó 1-től kezdve 10 vagy 20 évi törlesztésre 5%-os kamatra fognak kiadni a szabályrendelet és az 1877 évi XX. tczikk 289 §-ának korlátai között.

Az egyeseknek adható kölcsön legnagyobb összege 6000 koronában, legkisebb összege 200 koronában van szabályrendeletileg megállapítva.

Kölcsönt kérők a hivatalos órák alatt Jeszenszky Frigyes gyámügyi jegyzőnél jelentkezhetnek, aki a jelzőlogul felajánlott ingatlanok megbecsültetéséről gondoskodik. Kötelezvény minták ugyanott kaphatók.

A gyámpénztárban ez idő szerint kölcsön kiadható 90.000 korona kész pénz áll rendelkezésre.

A kölcsön iránti kérelmek az előljárói tanács által rendszerint azonnal tárgyaltnak, a kölcsön folyósítása azonban csak akkor történik, ha a kölcsönt megszavazó tanácsülési határozatban megszabott feltételeknek a fél minden tekintetben megfelelt.

Szarvason, 1904. május hó 5-én.

Salacz József **Kovács János**
főjegyző. t. bíró.

Aratási perspektíva.

Régóta nem néztünk oly félve az aratás elé mint most. A tavaszi szárazság felette rossz hatással volt gabonaneműnkre, különösen a buzára, amelyből a legtöbbet termeli Magyarországon. A jó vagy rossz buzatermeléstől függ, mondhatni, az egész gazdasági esztendő eredménye, s midőn látjuk, hogy a buza pusztulna kalászon, méltón fog el bennünket az aggodalom.

Igaz jött eső, de bizony sokhelyütt már későn. A nagy tartós szárazság folyton betegségek csirázta a buzában s első sorban a rozsdá pusztította a kenyerét adó kalásztengereket. S ezért most már kétségtelenül megállapítható, hogy első sorban buzában, jóval kisebb eredményt várhatunk mint tavaly, vagy harmad éve, amikor pedig csak közepes volt a termés. A többi gabonaneműek, ha nem is állanak oly rosszul, mint a buza, szintén megsínylették a szárazságot ez sem rozsdában sem árpában nem várhatunk nagy eseményt.

A tény tehát az, hogy az aratás általánoságban nem fogja meghozni a magyar gazdák közönségnek azt a jövedelmet, amelyre pedig okvetlen szüksége van, hogy kötelezettségeinek eleget tehessen. Az aratás nem lesz épen rossz, az inséges esztendő rémesen fenyeget, de ugy mennyiség mint minőség dolgában alatta állani az eredmény egy közepes esztendő termésének. Egy bekövetkező kedvezőtlen tény előtt állunk tehát, amelyre elkészülnünk kell mindenképpen.

Sopánkodni a gyenge termés miatt, felesleges dolog; inkább arra kell törekedni egyesült erővel minden tényezőnek, hogy a gyenge aratási eredmény káros hatását tőle telhetőleg ellensúlyozza. Ezt pedig csak megfontolt céltudatossággal érhetjük el.

Ha elgondolják, hogy amugy is felette nehéz a szegény sorsu magyar nép helyzete, amelyet a kivándarlás és a szociálisztikus izgatás fokozódó erővel lázit meg, ha elgondoljuk, hogy milyen óriási terhet nyomják ezt a földet, amely nem fog most jó termést adni, felette komolynak látjuk a helyzetet.

De azért nem kétségbeejtőnek, nem is elcsüggesztőnek.

A gyenge aratásnál nagyobb bajok sujtották már ezt a népet, anélkül, hogy mélyebb nyomot hagytak volna. Kiheverte ez az egészséges nemzet a bajokat, a rossz esztendők után jó esztendők jöttek. Elmult a hat forintos buza is, amely pedig nagyobb csapás volt a gazdaközönségre nézve, mint egy közepesen aluli termés.

A helyzet az, hogy a gyenge termés ellenében jobbak lesznek a buza árak. Igaz, hogy a papiros buza utjában áll még most is az egészséges áralakulásnak, de a nagy tény, hogy az idén nem lesz annyi buza, mint tavaly volt, a papiros buza nem fogja tudni elnyomni. Az egy két forinttal magasabb buzára pedig alkalmas arra, hogy a gyenge termés által okozott kárért részben kárpótoljon. Viszont megfogja ezt sínyleni a fogyasztó közönség, mert,

TÁRCZA.

Vágtatva a czél felé.

Szervusz kedves Ella!

Pá édes. Hogy vagy? Oly rég vártalak már, Lilivel mikor találkoztál?

Ép tegnap. S felkért, hogy nevében mára hívjalak meg ozsonára. Rendeznek valami házi mulatságot.

Nagyon szívesen lelkem, én Lilit nagyon szeretem s igazán örvendek, hogy ha véle együtt lehetek. De hallotad e már hogy Bandi most Lilinek csapja a szelet?

O igen. De arra nincs mit adni, Bandi szerelme csak olyan muló dolog, szalmaláng! Ó olyan, hogy a hányat lát annyit szeret.

De nézd édesem, hisz az nagyon szép hogy ha valaki olyan tág szívű... Igazad van. De azt hiszem hogy már mehetnének is. Lili nyughatatlan lesz.

Kérlek, ha úgy tetszik?

*

Lili a zongoránál ülve, valami kedves valczert játszik Mindannyian tánczolnak. Bandi udvariasan forgatja a kóta lapot. Lili el-el téveszti a taktust, mert a kóta helyet, Bandi szemében mereng el. Bandi oly boldogan érzi magát. Látszólag szíve mindenkitől

elfordult, egész idő alatt csak Lilivel foglalkozott. Nem tánczolt senkivel csak ő vele. Elmondta Lilinek, hogy mennyire szereti, hogy szíve csak érte dobog. Hogy ő olyan Lili iránt mint a csillag, reszket is lángol is érte! De még se lesz csillaga mert az magasan fent ragyog az égen, inkább virág lesz itt a földön, hogy Lili amikor akarja akkor szakítsa le!

Lili egész át van szellemülve Bandi vallomása után; egész elérékenyülve szakit le kebléről egy szálg margareta virágot, s át adja Bandinak. Bandi a kis virág levelein lázasan számolgatja. Szeret... nem szeret... szeret... nem szeret... szeret! S Lili véghetetlenül boldog, hogy a kis virág oly igazat mondott!

*

Szegény Lili ha tudná! Hogy Bandi minden szava csak idő töltésből lett mondva! Lili ezt nem vette észre. De nem is lehet észre venni, mert a mai férfiak oly nagyszerűen, oly színész modra tudnak vallomást tenni, hogy azt egy fiatal leány nehezen veheti észre. És ma már igazán sokszor nem lehet megállapítani, hogy a hozományunknak udvarolnak-e vagy nekünk!

És bizony sajnos a mai világban a lányok már valósággal eladják magukat, De még sajnosabb, hogy ha férjvet vásárolnak!

*

Más nap Lili az éjszakai fent lét után összetörve

kelt föl; piros arczocskáját kedvetlenül fintorgatta. Kedvetlenségét még a hozzá járuló rossz álma is tetézte Bandiról álmot. De oly különös, hogy az problema maradt előtte. Édes anyja hiába kérdeztette, hogy mi a baja? mi lelte? Nem felelt semmit. Hogy a további faggatást ki kerülje, szobájába ment, hogy a déli előtti feladványát elvégezze. Leült a zongorához. De alig, hogy eljátszott egy darabot, már is abba hagyta. Majd kézi munkához látott. De ennél meg majdnem minden öltésnél, rózsaszínű ujacskájába szurt. Bosszantotta a dolog hogy nem tud semmire se menni, megfogta az egész munkát tüvel, sejemmel együtt a zongorára dobta. Olvasni szeretett legjobban. S mivel semmi féle könyv nem volt szobájában, elő vette a ma érkezett lapot. S mint minden fiatal leány, úgy ő is legelőször az eljegyzést nézte meg. Szeme előtt egyszerre csak elhomályosultak a betűk, s halk sikollyal a pamlagra omolva csak annyit tudott modani, hogy — vőlegény

*

Az esküvő megvolt. A szalonokban egyébről sem beszéltek csak erről. Milyen bájos volt a menyasszony! Milyen szép ruhája volt! De Bandi is jól festet díszmagyarjában! S mily boldogan jöttek haza az esküvőről!

Lili pedig nagyon soká nem tudta elfelejteni Bandit. S csak azon tündökölt folyton hogy hogy lehetett Bandi oly hűtlen hozzá, mikor ő úgy szerette Bandit! S mégis úgy elhagyta őt!

A nász ut után következett a nyílt ház. Kocsikázás, lovaglás, vadászat. S ez után következett rövid

drágább lesz a liszt meg a kenyér. A fogyasztó közönségnek azonban meg kell hozni ezt az áldozatot azért a gazdaközönségért, amely a fundamentális ereje ennek az országnak.

A hatóságoknak is le kell vonni a helyzet konzekvenciáját. Ne zaklassák a gazdát az adóért! Az ex-lex folytán óriási mérvben felszaporodott az adóhátralék s a jó termés esetén is nagy áldozatot követelt volna a gazda részéről a törlesztés. Azonban a termés nem jó, ha a nagy áldozatot teljes mértékben meghozná a gazda: tönkre menne vele. Nem szabad kívánni tehát a gazdától, hogy olyan nagyszegű adóhátralék — törlesztést teljesítsen, amelyet ki nem bír. — Semmi jogot, semmi okot el nem ismerhetünk arra, hogy a gyenge termésen felül az adókezelések is sietessék a gazda tönkre jutását.

Ezért tehát az adóbehajtás terén humánusabban és méltányosabban kell eljárni mint valaha. Ezt jegyezzék meg jól maguknak azok, akiket illet. Mert ellenkező eljárással mérőföld-csizmákkal siettetik a kivándorlás és a szociálizmus által elgyöngített föld népének rontását.

Az állam tud magán segíteni sokféleképpen, hogy szükségleteit fedezni tudja. Ellenben az egyes gazdák hova forduljanak, ha a gyenge termésen kívül még az adó is a tönk szélére sodorja. . .

Mint minden gyenge vagy rossz aratás idején most is levonhatjuk azt a tanulságot, hogy termelésünk nincsen jól berendezve. Még mindig a buzára helyezik gazdáink a fősúlyt, dacára annak, hogy Amerika, Oroszország és Románia veszedelmes konkurenciát fejtenek már ki a mi buzánk ellen. De buzát termelni a legkényelmesebb, tehát ezt forszirozzuk minden áron. Holott talán valamivel több munkával ugyan de más gabonaféléket is termelhetnénk sokkal nagyobb mértékben, olyanokat, melyek nincsenek annyira kitéve az időjárás szeszélyeinek, mint a buza. Hogy mennyire okszerű lenne ez a gondolkodás, bizonyítja ez az esztendő. Ha nem ültettük volna be buzával szántóföldjeink hatvan százalékat, most sokkal kisebb lenne az általános károsodás. De mi még mindig a buzára helyezük a fősúlyt, mert annak termelése és eladása a legkényelmesebb s így történik aztán, hogy

félév múlva a kedves fészék elhagyása No mert a fiatal menyecske ellovagolt a kedves és jó tánczos, jó lovas gróf Dubovay-val! . .

Bandi a szomorúan családott férj, egy komor délutáni napon, Liliék felé indult. Gondolta hátha Lili szerető szíve még egyszer befogadja. De Lili ekkorra már boldog menyasszony volt Megtalálta az igazit!

Bandi miután már látta, hogy későn próbálkozott! hazafelé indult busan, s szekrénye rejtet fiókjából kikereste a hü szivű Lili margarétáját, s azt csókolgatva — szíven löte magát! . . **Zolnay Lidike.**

Magány.

Olykor magányos, méla éjeken,
Mikor már minden csöndes elpihen,
Ha minden zaj kihalt már, néma lett
Az álmában szendérgő föld felett;
A lég is mozdulatlan, nesztelen,
A csöndet nem zavarja semmisen:
Fájó, borongó lelkem szárnyra kel
S száll messze — messze, végtelenbe fel,
Szemem lezárul, Rólad álmodom. . .
Terólad édes, kedves angyalom!

Ugy érzem mintha ott volnál velem
S lelked rajt' csüggne fájó lelkemen;
Mintha hallanám suttogó szavad,
Nyomán lelkemben üdv, gyönyör fakad.
Arczomon ég forró lehelleted,
Sóvárgó ajkam ajkadért eped,
S midőn már édes csókra nyujtanám,
Bus ébredés valója vár reám;
Akkor tudom csak, akkor érzem:
Tőlem beh távol vagy te kedvesem!

Görö Adolf.

egy rossz buza aratás, bajba sodorhatja az országot.

Okuljunk már végre és gazdálkodjunk okosabban!

HIREK.

— **Képviselő testületi közgyűlés.** Szarvas képviselő testülete f. hó 9-én Grimm Mór bíró elnöklelte alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyről részletesen a következőkben számolunk be:

A tárgysorozat sorrendjében először az 1904. május 19-iki közgyűlés hit. jknyve olvastatott fel.

Jegyzőkönyvi hitelesítőként Ribárszki Pál és Gyuris István képviselők kértettek fel.

Dobri Jánossal megkötött haszonbéri szerződés jóváhagyatott.

A községi és gyámpénztár május havi megvizsgálásáról szóló jelentés tudomásul vétetett.

Ugyszintén tudomásul vétetett azon főszolgabírói rendelet is, mely szerint a beteg Bakay Sándor jegyző helyettesül Golián Soma jegyzőt nevezte ki.

Dr. Takács Izsó községi orvos a kért 6 napi szabadságot június 14-től kezdődőleg megkapta.

Jóváhagyatott az erzsébet ligeti mulató bérletére Pesti Lajossal megkötött szerződés, mely szerint 3 év 5 óra, évi 205 korona bérösszegért kibérelte a kioszkot, a bérleti idő meghosszabbítása iránti kérelmével bérlet elutasított, azt azonban elhatározták, hogy a mulató közelében egy jégvermet építtetnek.

Roszarovitz János és Diószegi István engedélydíj fizetése ügyében hozott közigazgatási bizottsági határozat a Széles uti tanítói állás szervezésének jóváhagyása tudomásul vétettek.

Ugyancsak tudomásul vétetett az artézi kutak helyének megállapítása tárgyában hozott határozat jóváhagyása és most már az előjárásig intézkedhetik, hogy azok mielőbb felépíttessenek.

Dr. Lengyel Sándor felebbevétele az 117/904 kgy. sz. határozat ellen a közigazgatási bizottsághoz felterjesztetni határozatott.

A szegényház építési határidejét Bányász János építő mester kérésére aug. 1-ig meghosszabították.

A mezei közös dűlő utak kimutatásában III. 27 sz. a. felvett I. 35 km. czigány éri ut mezei közös dűlőt jellege továbbra is fevtartatott.

Az állami elemi és polgári leány iskola felszereléséhez szükséges burorok, padok, függönyök és kályhák beszerzésére vonatkozó előjárásig javaslat elfogadtatott és azok beszerzésével az igazgatónő közbenjött mellet az előjárásig bizott meg.

A gyámpénztárnoki és ellenőri állások beszüntetéséről szóló törvényhatósági határozat tudomásul vétetett. Ugy a községi tőkepenzék elhelyezése tárgyában hozott határozat is.

Jóváhagyta a törvényhatóság a Kákai, Décs. Toniszállás és Halásztelek pusztai jellegének megszüntetése tárgyában kelt képviselő testületi határozatot.

A helypénzszedések tárgyában hozott határozat a belügyminister által kívánt módosítással jóváhagyatott.

— **Juni 8.** A koronázási emlékünnepet kegyelettel ünnepelték a neg az összes iskolák. A felekezettek lelki atyái az iskolákban szép beszédekkel méltatták e nap jelentőségét és ünnepély keretében osztották szét az iskolás gyermekek között a koronázási emlékünnepek alkalmából a község által adományozott 6000 korona kamatait.

— **Sorozás.** Az idén katona kötelesek sorozása a szarvasi járásban f. hó 10-én vette kezdetét és 16-ik bezárolag tart. 10-én Öcsödől három korosztályt soroztak 11-én Szentandrást és Kondoros legénysége került mérre alá. 13-án kezdik a szarvasiak első korosztályu legényeit vizitálni és pedig e napon csak az 1.290 sorszámuakat. 14-én az első korosztály többi embere áll sorba, 15-én a szarvasiak második korosztályu és 16-án a III-ik korosztály áll elő. A sorozás mindig reggel 8 órakor kezdődik, 16-án jönnek sor alá a szarvasi járásban tartózkodó idegenek is.

— **Köszönet nyilvánítás.** Dr. Reismann Adolf ur, néhai édes atyjának Reismann Emanuel urnak elhunytá alkalmával egyletünk pénztárába 50 koronát juttatott, mely nemeslelkű adományért halas köszönetet mond a szarvasi nőegylet nevében: **Mérei Berta.**

— **Vivás.** Lovag Zolnai Zoltan Viktor okleveles vivómester ur az „Árpád szálloda“ nagytermében tartja vivó cursusát. Serényen folyik a munka és mint hirlik már arra készülnek a tanítványok, hogy nem sokára académiát rendeznek, melyen be fogják mutatni, hogy a mester rövid idő alatt mily szép eredményt ért el velük. Vendégek a vivó órákon szívesen láttnak az esteli órákban.

— **Ujlap.** Mint értesülünk új lapársunk született a mai napon „Darázs“ czímen. Programja a sok jó viccz, szerkesztői: Pataki János és dr. Salacz Elemér. Az új élczlap hetenkint többször fog megjelenni és mivel csak 2 fillér, reméljük, hogy nagy elterjedésnek fog örvendeni.

— **Adózók figyelmébe.** Az 1904. évi általános jövedelmi jövedelmi pótdadó kivé. és i. lajstroma folyó hó 13-ától 20-ig az adóügyi jegyzői irodában van közszemlére kitéve, hol az bárki által megtekinthető, s az esetleges hiányok, illetve téves kirovások ellen panaszok ugyanott beadhatók.

— **Felhivatnak** a fegyvertulajdonosok, hogy adóköteles fegyvereiket a részükre kibocsájtott bevalási izeken e hó 20-ig jelentsék be az adóügyi jegyzői irodába. Az adóköteles fegyver bejelentésének elmulasztása bírságot von maga után.

— **Adó befizetések eredménye.** Szarvas község pénztáránál a folyó évben június hó 1-ig bezárolag állami adóban 73597 kor. 65 fill., ártéri adóban 18450 k. 07 fill. fizettek be, míg az 1903. év június hó 1-ig állami adóban 63050 kor., ártéri adóban 14700 kor. 78 fillért, tehát a folyó évben állami adóban 10547 kor. 65 fillérrel, ártéri adóban 3749 kor. 29 fillérrel s összesen pedig 14296 korona 94 fillérrel többet.

— **A kamatteher bejelentésének kedvező oldala.** Szarvas nagy község birtokosai a folyó évben 190881 kor. 50 fill. kamatot jelentettek be az általános jövedelmi pótdadónál leendő figyelembe vétel végett. Ennek 10%-a az 1904. évi általános jövedelmi pótdadónál leghagyatott, mi végösszegében 19088 kor. 15 fillért jelent.

— **Minden vevő** ki Schlesinger Vidor jóhírnevű fűszer és csmege üzletében egyszerre vagy részletekben 20 korona értékű árut vesz, csekély 3 korona részletfizetéssel egy főnykép után készült életnagyságu főnyképet kap.

— **A magyar-amerikai hajójárat.** A Fiuméből induló hajók pompás berendezését, az ellátás és az utasokkal való bánásmód jóságát bizonyítja az a nyilatkozat, amelyet az „Ultonia“ hajón utazó kivándorlók a következőképen állítottak ki: „Nyilatkozat. Mi alóirottak ezennel kijelentjük, hogy a Chief steward Mr. Green, valamint Wilson ur az Ultonia személyszállító hajó harmadik osztályu főpinczére és az ő vezetése folytán a harmadik osztályu kiszolgáló személyzet, utazásunk alatt tett kiszolgálásukért teljes és őszinte megelégedésünket minden tekintetben kiérdemelték. Ezen aláírást és nyilatkozatot szívesen megadjuk. Az Atlanti Óceánon, az „Ultonia“ hajón 1904. május hó 19-én. Ez az elismerő nyilatkozat 200 aláírással ellátva érkezett be a Központi Menetjegyiroda igazgatóságához.

Fiuméből legközelebb június 14-én ismét az „Ultonia“, június 28-án pedig a „Slavonia“ indul New-Yorkba. A jegy áraban bentfoglaltatik két napi ellátás már Fiumében és teljes ellátás a hajón. Díjtalan felvilágosítást ad és előjegyzéseket elfogad a Központi Menetjegyiroda képviselője: Sági Henrik Aradon.

— **„Az Ujság“ ajándéka.** A „MIKSZÁTH ALBUM“ bö tartalmának egy kivonatát bár kinek megküldi kíváuatra ingyen és bérmentve az „Ujság“ kiadóhivatala, VII., Kerpesi-ut 54., — mutatóba. — Ez a kivonat eredeti nagyságban bár nyomdailag gyönyörű kiállítás, mégis csak halvány vázlata annak a pazar lényvel kiállított vaskos díszműnek, mely Ilustris szerző örökbecsű visszaemlékezésein kívül, foglalja művészi alkotások reprodukciójának és elsőrangú hazai művészek eredeti képeinek is, a mellyel „Az Ujság“ az előfizetők ezroinek példátlan lelkesedését és szeretetét legulabb részben iparkodott meghálálni.

Ujság-ajándék még soha sem idézett elő a közönségnél olyan igaz elismerést és elragadtatást, mint „Az En Kortársaim“ című MIKSZÁTH ALBUM. Erre vall az ezrekre menő s napról-napra a kiadóhivatalhoz érkező buzditó, dicserő level, de leginkább az az örvendetes tény hogy „Az Ujság“-hoz szegődő, „Az Ujság“ zászlaja alá csoportosuló új hívek részére már nem telt a MIKSZÁTH ALBUM első kiadásából és így kénytelen volt „Az Ujság“ politikai napilap egy második kiadást rendezni, hogy a tömegesen érkező új előfizetőkkel szemben is leröhassa szeretetének és hálájának ezt az ajándékát.

A „MIKSZÁTH ALBUM“ második kiadása szorgátatja nekünk a kedvező alkalmat, hogy rátereljük olvasóink figyelmét a módjára, mellyel ezt az értékes díszművet „Az Ujság“ előfizetése révén teljesen díjtalanul és könnyű szerrel megszerezheti.

Főlöszleges megjegyeznünk, hogy a „MIKSZÁTH ALBUM“ második kiadása akár tartalom, akár pazar kiállítás tekintetében teljesen azonos az első kiadással és így minden új előfizetőnek, a ki felévre egyszerre fizet elő „Az Ujságra“ vagy félévi kötelezettséggel akár negyedévenként, akár havonként fizet elő, módjában van az előfizetési összeg bekiildése után azonnal megkapni ezt a gyönyörű ajándékot, mely ékessége a könyvszekrénynek vagy asztalnak a hova kerül és lelket gyönyörködhető olvasmányának, aki végig lapozza.

A „MIKSZÁTH ALBUM“ könyvkereskedői forgalomba nem kerül és sehogymásképp meg nem szerzhető mint „Az Ujság“ független napilap előfizetése révén.

A ki posztalvánnyal már most bekiild az előfizetést. — július hó 1-től számítva, — ha csak egy hónapra is azzal a kötelezettséggel, hogy félévi járatni fogja „Az Ujság“ politikai napilapot, annak már most az előfizetési összeg beérkezése után azonnal megindítja „Az Ujság“ kiadóhivatala a lapot és megküldi „Az

Ujság" ajándékát a Mikszáth Album-ot. — Mintán így föleslegessé válik a mutatványszám-kérés. a legcélszerűbb az előfizetési összeget július hó 1-től számítva postautalvánnyal már most beküldeni hogy a lapot és az ajándékot azonnal megindíthassák. — Nyáron az egész fűrdővad alatt az előfizetők kívánságára a lapot bárhova utána küldik még akkor is ha többször változtatják tartozkodási helyüket. —
"Az Ujság" független politikai napilap előfizetési ára; Egy hónapra 2 kor. 40 fill. Negyed évre 7 kor. Fél évre 24 kor. Egész évre 28 kor.
Megrendelési cím: "Az Ujság" kiadóhivatala Budapest, VIII., ker. Kerepesi-ut 54 szám.

Csarnok.

AZ ünnepontás.

Írt: Lakos János.

A város végén, a legszélén, méltó szegélye a házsoroknak az a fehérfalú, piros cserepes tetejű, békesség lakta, újmodatú kis házikó.

Lehajló félben van már a nap s egész ragyogásával övezi körül a portát, — olyan jószágosan tűnik elő ez a kép, hogy lehet, ha üdvözítőnk még egyszer a földre jönne, emberi testet itt öltene magára, — a rezgő fényben a fehér fal kékes színt játszik, a vörös cseréptető pirkad a melegtől s a lilát utánozza. A ház előtti tér, — hogy adjuk meg a módját — hónaljig erősvény kerítés keríti be a gémes kutat s azt az egy-néhány szál gyümölcsfát, melyek, majd ha megöregsznek, pótolják nyáron a szalonnát. — Így kell tenni a jó gazdának, hisz ha vállaltjuk, minden talpalatnyi föld bő marokkal fizet. — A süvény tövében a nevelő tavaszi eső fölösleges vize tócsát képezett s ott buvárkodik egynéhány magnak hagyott fehér kácsa.

A kis kapuban piros ruhás, kék kötőjű, nyári piros alma arcú lányok s ráncos száru csizma, fehér gatyá s kék labiban öltözött kutyú legények zúzajgó csapata áll.

A házhely előtt, a meddig a szem ellát, zöld fűtenger terül el, a csordajárás.

Május első vasárnap délutánja van most. A hét közepén jöttek ki a tehenek a legelőre, még ki kell előbb járni, mert másképp nem találódnak haza, elbolyonganának.

Az a fehér kis ház a csordás gazdájé. Nem kell még szigorúan őrizni a gulyát, jó fű van, úgy jó laknak a vajások, mint a dunda, már délelőtt s ebéd után pihenve kerdőznek. A bojtár legények rá érnek otthon lenni, hogy is ne, nagy nap van ma, május első vasárnapja, most összegyűjtik a komákat itt egy helyen, a lányok is kisereglenek, most van a hagyományos nagy ünnep, a lapdázás megnyitó napja.

— Örömmel ez, többet ér a nagy irak elegáns szokásainál; de minek is említem, hiszen nem szabad a kettőt egy beszédbe keverni. Az egyik a természetes érzés jözan gondolkodása, a rovatlan szív hív érzése; az igaz valóság. A másik a ferde szokások képzelt alkotó nagyszerűségei! Istenem kicsoda különbség; de minek a kettőt egy gyékényre hozni.

Gyülekeznek a csordás gazda házában kis kapujában a szemérmes lányok és hetyke legények. — Sokan tavaly tanálkoztak utójára kiválasztottjaikkal; hogyne lenne hát kedv, nagy öröm. Sok ujoncz is van, a kit most vezetnek majd be a logenyek sorába, hogy ha a „czicza-maczába" sokáig megtartja a párját, persze az nehéz, ha szemfüles a macska; de ha a macskának a megegyezésre kerül a sor, akkor az a kalapács nyelét eljuttette. Föl lehet tűnni a laptá-játéknál is, a ki ügyesen, egymásután sokszor elfogja a laptát, abból még vezér is válhat.

Igyekeznek a városból az ifjak és hajadonok, de hát egyik-másik késik egy kicsit, az nem baj, — most későbbben megy haza a csorda. Négy óra tájban, mikor már nagy csomó van együtt, elindulnak kifelé a csordajárásra. Elöl mennek a lányok, utánok sóvárogva a legények; nincsen még egyiknek sem párja, meg azt meg is szólnák, a ki idő előtt gavallér után nézne. A lányok virágokat szednek, lopkét kergetnek, — könnyebben telik így a nehéz várás, míg a jártéktárú érnek, melyet már előre kirendelt a játékező főbojtár. A melyik pille gyorsabb szárnyu, az után az egész csapat megindul s büszke is lehet az a legény, a melyik le tudja űni, bizony kicsufolják, ha fölzáll valamelyik előtt magasba a pille.

Megérkezik a tarka csapat a megjelölt helyre, fölöttük mosolygó kék égen bárányfelhők, alattuk virág himezte zöld pázsit.

Kezdődik a játék „czicza-maczá" kezdik, külön mennek a legénynek s egynek hekötik a szemét és a kít az laptával megtit, az a czicza. Aztán a parválasztás: ez a legmagasztosabb pontja a napnak, — itt ámor is beavatkozik — vagyis akinek ki tetszik; most buvik ki a szög a zsákból.

Igy előkészülve félállnak játékra. Javában folyik s már a laptára kerülne a sor; de a rendet megzavarja a véletlen.

Csendes Mátyás bácsi, a kisbíró az, ki a kérelhetetlen szolgabírói rendeletét hozza, hogy tilos a játék. Előadja az okot. — Tudjátok, tavaly a rendbontó kegyeres Ferkó egy ilyen ünnepélyen, azon a rossz Maris lányon összeveszett a többi legénnyel, s Czuczai Miskát úgy vakszemen vágta, hogy ha közel nem érik az orvost, biztosan meghal, hát, hogy ilyen szerencsétlenség többet elő ne forduljon, oszlojtatok szét fiaim! A szolgabíró ur megparancsolta, hogy nem szabad játszani. Értitek!

A legények tűzbe jönnek, a vakmerőbbek tiltakoznak. De lefűleli a szájját Mátyás bácsi. — Jó lesz hallgatni, nem megígérted, ha nem szóllok senkinek az esetről, többet vízet sem zavarsz. Ne szájjal fiam, Pista! mert rád teritem a vizes lepedőt. Ki volt oly nagy legény a multkorai bálon. Ha te Jóska nem tudod, a kinek fáj a foga, tartsa rajta a nyelvét, elfelejtetted, hogy nyolcz napig ültél már a nagylegény-ségerért. — Így rá olvasással mind lecsendesíti a zavargót. És hát hiába, a törvény tiltja, a törvény szava isten szava: abba kell hagyni a játékot.

Zokon csik ez nagyon, csak az a szerencse, hogy mindenkinek megvan a párja már. Mégis így kéz-kézbe, szemtől-szembe, könnyebb elviselni az átkozott szigorú paracsot.

Megeresztenek a legények közül a szájasabbak egy-egy elkéseredett káromkodást. — Azt a mindenét annak a komisz kegyeres Ferkónak, csak el ne vitték volna katonának. — Bizony ha most itt lenne, tudom, olyan apróra szét tépném mint a mákszem.

Csapatokra oszlanak szét, s leülnek a zöld fűre, beszélgetnek vagy csak néznek egymásra, — gondolkozva a kegyetlen szolgabírói rendeleten — A kik már tavaly ösmerték egymást, azoknak mégis csak könnyebb; átöleli szíve választottját a legény s mond neki hízogó szavakat. A nagyobb csapatokban „csin-csin gyűrűt" játszanak; de csak titokban, nehogy a szolgabíró fölébe jussou, oszt még ezt is eltíltta. Újra felállni a laptázásra nem lehet, mert mihelyt sorakoznának, ott terem Csendes bácsi és erélyes hangon recitálja a törvénytábla korlátot.

Igy eltelt az idő, a nap árnyéka jó hosszúra nőtt már. A csorda készül hazafelé. A bojtároknak szükség van, ott hagyják lehorgasztott fővel a vendégeket, bot kezökbe, szemükbe harag, de a kötelesség szólítja őket, a bikákat kell kiválasztani a csordából.

A lányok, legények is elszélednek, a zaj elmúlik, ki-ki gondja után néz, jó korán kell megismerni a teheneket s mindenkinek szemmel tartani, mert másképp baj történhetnek.

A kuthoz ér, itatásra a csorda. A gémes kutak ugyancsak munkálkodva nyiszog-nyiszognak, a tehenek bognek — búgnak, a csengetyűjük cseng, — kolompjuk kong s a zúzajból a bikák bumbölése a gulyások kurjantása hallik ki. — Míg isznak a tehenek, addig a tisztos bikákat kiverik, aztán a csordás gazda főbojtárjával előre megy vezetni s a bojtárok neki indíjják haza felé a csordát.

A főbojtár, a játékezőt mig odajárt, tervet eszelt ki, s ezt most közli, de csak bizalmas barátaival, hogy titokba maradjon. — Bálint, Sándor majd vasárnap jöjjetek ki jókor, hogy a többi este ne vegye, meg szoljatok Martának, Őrszinek, Zsuzsinak... és majd lemegetyünk amoda a laposba játszani, ott nem lát meg Mátyás bácsi, tul járunk mi a szolgabíró eszén!

Vége mindörökre.

Simándy Gáspár hosszan nézte az asszonyt. Megváltozott, de nem a hátrányára. A szüzesen kétfelé simara fésült haj helyett most költői rendtelenségben, de azért ügyesen elrendezve hatalmas hajkorona tört a magasba. Karcu volt most is a teste, de az asszonyosan tölt és erőteljes, kívánatosan acélos. A szeme az az edes mosolygó fekete szem, hidegen meredt a férfira.

Tíz esztendő mult el azóta, hogy lájták egymást. Elváltak, szívükben a be nem teljesedett szerelem gyötör keserűségével. Mindegyik a másikat okolta a szívek hűdrése miatt, pedig bűnös volt mindkettő és bűnös volt első sorban az élet. Hány egymáshoz illő szerelmes lelkét szakít el így egymástól a környéken lenni! A megeitelhetes gondja ur a szívek szerelme felett és parancsoló szava ellen nincs apelláta a gyönge emberül, akik a szerelmük kedvéért nem akarják felvenni a harcot a mindennapi kenyérért. Büszke, nagyralátó ember volt mind a kettő, nem tudtak beletrödni a gondolatba, hogy ha egymásól lesznek, nyo morogni fognak a szegénységük miatt, Hallották és a hitték a józan öregebbek jutó tanácsát hogy a légforróbb szerelemből is közönyt és gyűlölséget csinál a szegénység, mely bűnös és utálatos.

S mielőtt összecsapott volna felettük a szerelke, az nem jutott az eszébe, hogy akkor ugyanigy gondol kodott ő is. A leány férjhez ment hét esztendővel a szakítás után keserű könyeket sirt, mikor fejére adták a menyasszonyi koszorút, az esketési szertartás az ájulas környezte — nem szerette az urát s még nem felejtett. De aztán multak az évek, hozzászokott a férjhez aki mindennapi ember volt ugyan, de az asszony-ert lehozta, volna a napot is az égről. S mikor egy zés örvénye, hallgattak a bűvös megfontolás szavára. Kerülni próbálták egymast s aztán a gögössébb a leány, megírta a fiúnak, hogy nem szereti őt többé, A fiu elhítte ezt s világgá ment.

Kémer lett belőle. Hivatalba, rangba jutott vaszorgalmával. Gyöngeség többé el nem fogta, a nőt kerülte és megvetette. Hirdelte, hogy gyenge, gyarló teremtése szászor alávalóbbak a férfinnál, mert kevesebb az eszük és gyengébb a szívük. És midőn osténként magába roskadva felidézte lelkében első, egyetlen és utolsó szerelme, panaszos vádakot s.ört a leány ellen, aki nem akart az övé lenni, mert szegény volt. gyönyörű leánykaja született a fiatal asszonynak, béke költözött a szívébe. Megtalálta életének czéliját s nem keseregött többé a mult felett. Búvös, józan asszony lett belőle, a dolgos és erényes nők mintaképe.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság. — A vetésekről.

Országszerte mindenki várta már a földmivélsügyi miniszter jel-ntését, mely június 1-ig este megjelent. A jelentés, mely július 1-ig terjed, azt mondja, hogy bár újabb visszaesés tapasztalható; — még nem egész reménytelen az állapot, — s ha némileg jobban fordul vagyis ha esőt kapunk — még javulhat a helyzet, bár azzal le kell mondanunk, hogy országá jó termésünk lehet.

A mult évi buza termést 45 millió mázsára tesszük az idén körülbelől 34 millió mázsára taksáljuk, tehát 11 millió mázsával kevesebb buzánk lesz, mint a mult évben; vagyis az 25%-kal a mult évi termés $\frac{1}{4}$ részével kisebb termés várható. Egyike a legnagyobb bajoknak pedig az, hogy az ország legnagyobb részében a kukoricza hiányosan v. egyáltalában nem kelt ki.

A kukoricza szegényebb népnél pótelja a buza vagy rozs lisztet; ha tehát se buza, se kukoricza nem terem, az igen nagy baj! Nem akarunk hosszabban foglalkozni, hogy mily káros befolyással lehet ez gazdasági életünkre; de annyit szükségesnek tartotuk megjegyezni, hogy a rossz kukoricza termés veszélyezteti a sertésüzletet, s óriási mérvben megrágitja a sertésust.

Ha kapnánk még jó esőt, a gabonának már alig használna, de reményünk lenne arra, hogy a kukoricza burgonya, s más vetemények még olyan termést adnának, hogy buza termés veszességét pótolná.

A mult héten történt esőből bizony mi vagyis Szarvas határán belől nagyon keveset kaptunk, mert az pásztás eső volt. Mint értesültünk Csabacsüd, Eendröd, s Gyoma határában igen jó és hasznos eső volt.

Lapunk helyszúke miatt az árra vonatkozó értekezésünket a jövő számban közöljük.

N e m.

Felelős a szerkesztésért Sámuel A. a kiadó.

4699/1904 ikt. Szarvasközség előjáróságától.

Versenyfárgyalást Hirdetmény.

Szarvas község előjárósága a szarvasi állami elemi és polgári leányiskola berendezéséhez és butorzatához szükséges munkák szállítások kivételének biztosítása céljából a képviselő testület 139/1904 kgy. sz. határozat folytán zárt ajánlati versenyfárgyalást hirdet.

1. Ajánlatok a következő szállításra teendők:
A. Iskolapadok vasállvánnyal 3713 korona költségelírányzattal.

B. Vászón ablakredőnyök mintegy 50 ablakra 300 korona költség elírányzattal.

C. Vaskályhák és takaréktűzhelyek 1441 korona költségelírányzattal.

D. Butorzat 2607.60 korona költségelírányzattal.

2. A versenyfárgyaláson résztvehetnek mindazon szakértő hazai iparosok vagy vállalkozók kik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak.

3. Ajánlatok az I. pontban a-d alatt felsoroltakra vonatkozólag együttesen vagy külön-külön tehetők; az ajánlatokban az árengedmény az eredeti költségelírányzati összeghez képest százalékban fejezendő ki.

4. Az ajánlati összegbe úgy az összes szállítandó anyag mint a munka, szállítás, elhelyezés stb. ára befoglalandó.

5. Csak azon ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek a jelen hirdetmény továbbá a vállalati általános és részletes feltételeknek teljesen megfelelnek.

6. Az írásbeli sajátkezűleg aláírt és lepecsételt, egy koronás bélyeggel ellátott zárt ajánlatok. Ajánlat a szarvasi állami elemi és polgári leányiskola (butorzatának stb.) szállításához czimmel ellátva 1904. júni. hó 28-ik napjának d. e. 11 óráig nyújtandók be Szarvas község előjáróságához, s ebben tartoznak ajánlattevők kinyilatkoztatni, hogy a vállalati általános és részletes feltételeket és költségelírányzatokat ismerik és azokat magukra kötelezőnek fogadják el.

7. A szállításra vonatkozó 2 költségelírányzat, egy általános és négy részletes vállalati feltételek Szarvason a községi főjegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekinthetők, vagy megkeresésre külön külön 1-1 korona díj ellenében megszereshetők.

8. Későn érkezett, távirati uton tett vagy utóajánlatok nem vétetnek figyelembe.

9. Ajánlattevők tartoznak bánatpénzül a költségelírányzati árak 5%-kát ajánlatuk beadását megelőzőleg Szarvas község főpénztáránál készpénzben letenni és az erről szóló elismerményt ajánlatukhoz mellékelni.

10. Szarvas község fentartja azon jogot hogy az ajánlatok közül szabadon választhasson vagy újabb versenyfárgyalást hirdethessen.

11. Az ajánlatokhoz a szállítandó tárgyak közelebbi leírása esetleg rajza mellékelendő.

12. A beadott ajánlatok 1904 évi június hó 28-án d. u. 3 órakor fognak Szarvason a község háza tanácstermében nyilvánosan felbontani.

Szarvason, 1904. június hó 10-én.
Salacz József, *titkár*,
Grimm Mór, *bíró*.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján!

Esemény a magyar irodalomban a

Nagy Képes Világtörténet

az egyetemes történelem klasszikus könyve; a leggazdagabb történelmi képtár.

Szerkeszté a legkiválóbb magyar írók közreműködésével:

MARZALI HENRIK.

Tizenkét kötetben.

A Nagy Képes Világtörténet azért esemény a magyar irodalomnak, mert az első teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem. Megjelenésével minden más világtörténelmi mű elavult és értéktelenné vált.

A Nagy Képes Világtörténet az élet biblijája és nélkülözhetetlen mindenkinél, a ki művek ember akar lenni.

A Nagy Képes Világtörténet az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom hazaszeretletét és összetartását tanul.

A Nagy Képes Világtörténet fejleszti a művelést, táplálja a tudást, nemesíti a lelket.

A Nagy Képes Világtörténet briliáns stílusával és pompás illusztrációival nemcsak tanít, hanem oktálva gyönyörködtet is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Eddigél az I-V., VII-IX. kötet jelent meg.
4-5 havonként jön egy-egy kötet.

Bővebbet a prospektus, melyet mindenki ingyen kap. * A teljes mű ára 192 korona.

A kiadóhivatala útján ezennel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságánál a

Nagy Képes Világtörténet

című művet 12 kötetben 192 koronáért, tudomásul véve, hogy eddigél nyolc kötet jelent meg a további kötetek 4-5 havonként jelennek meg.

Szállítási feltételek: 3 } koronás havi részletfizetés mellett } 3 kötet
4 } első sorban az első } 5 :
6 } } } 8 :

szállítják, a további kötetek a megjelenés sorrendjében, illetve a fizetések arányában következnek. Kötelezem magam a társaság pénztárához Budapesten a szállítástól kezdve... koronát havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nincsen. Az esetleg elmaradó részeket költségemre postai megbízás útján szedhetők be és ennek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára esedékesse válik. A részeket be nem tartása esetén a folytatolagos kötetek a hátralék pótlásáig visszatartandók. Az első részlet az első szállításkor utánveendő.

Név: _____
Kelt: _____
Állás: _____

HIRDETESEK

jutányos áron felvételnek a

„SZARVAS és VIDÉKE“

kiadóhivatalában.

Olcóság! Lelkiismeretesség!
Saját érdekében hirdessen ki a világ LEOPOLD GYULA Budapest, Erzsébet-körút 54.
hirdetési irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54.
Szakavatottság! Pontosság!

Császárfürdő

téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Elsőrangú kénes hővízű gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás és vízvezetékkel, kő- és kádfürdőkkel.

200 kényelmes lakószobával.

Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKERESÉBB
a KRIEGNER-féle

REPARATOR

1 üveg 2 korona, kis üveg 1 kor.

Főraktár: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Calvin-tér.

KIVÁLÓ SZERENŐSE! ELŐZÉKENYÉSE!

BIZERENŐSE-NAPTÁR INGYEN ÉS BÉRMENTVE!

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA

BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 60.

10,000 sorsjegy, 55,000 nyer. — Nyeremények összege 14,450,000 korona.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete

BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-levél-kölcsönöket, melyek után

Helyre tartásdíj:	2% levonással:
50 évről 100 évre 600 000-ig	50 évről 100 évre 400 000-ig
40 " " " " " " " " " "	30 " " " " " " " " " "
30 " " " " " " " " " "	20 " " " " " " " " " "
20 " " " " " " " " " "	10 " " " " " " " " " "

fizetendő járulékkal a törlesztéssel együtt.

Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÔTEL PARIS SZÁJLODA

Szállító: SIMON PÁL.

BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 25. SZ.

100 szoba 2-20 K-tól fejlettebb kizárólagos és villanyvilágítással együtt. Fürdő, elegáns kávéház, étterem és szórakozó a házban. Villamos vasúti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

REMINGTON

LEGKÖRÖLTÉSEBB IRÓGÉP ÚJ MÓDELLJE megjelent! PROSPEKTUST KÜLD

GLOGOWSKI ÉS TÁRS

BUDAPEST ANDRÁSSY-ÚT 12.

Ön nagyon idősnek látszik!
Fesse haját a **CZERNY-féle Tanningene** HAUFESTŐ-SZERREL.

Vidékek kedvence találkozó helye

KLIVÉNYI FERENCZ

vendéglős elsőrangú étterem

Budapest, VI., Andrásy-út 39.

Külön magyar konyha, valódi liszt borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerése.

Az egyedül létező valódi angol **UGORKATEJ SZÉPÍTŐSZER**

a Balassa-féle valódi angol mely azonnal elűz minden szeplőt, májfoltot, pattanást, mitesszert stb. és az arcnak üdéséget, fiataloságot kölcsönöz. Hölgyeknek nélkülözhetetlen!

Egy üveg ára 2—K, bozza ugorka-szappan L—K, puder 2—K.

Postai szétküldés naponta.

Főszékhely: **Balassa Kornél** Gyógyszertára: Budapest — Erzsébetfalva.

VÉRGYÓGYÍTÁS

A legsikeresebb gyógyszer: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és bőrbeli, szélhűtés, emezavar stb. ellen. Megalapítója és egyedüli képviselője:

Dr KOVÁCS J. fővárosi orvos.
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÚT 18. SZ. 1. EM.

Versenyen kívül olcsó árak! Elsőrangú angol és francia női ruha-kelme-különlegességek árúháza

LEON és OLÁH

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Mintákat az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldünk.

OSERS és BAUER

MOTORGYÁR

BUDAPEST V., Lipót-körút 7.

Benzin- és petrolin-motorok

Szivógáz-motorok 2-3 fillér tüzemköltéssel. Ezerrel berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kezvező fizetési feltételek.

BÉCS Dresdnerstrasse 70-85.

Benzin- és petrolin-lokomobilok